

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Humilitatis gradus multis modis à Patribus assignari, & qua ratione à nobis tractandi. Cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Humilitatis Gradus multis modis à Patri-
bus assignari: & qua ratione à no-
bis tractandi.

CAPVT I.

SANCTI Doctores Ecclesie, diuersa
ratione gradus humilitatis assignant,
& quamuis dissentire videantur, à vero
non deuiant. Quoniam aut verbis
solum discrepant, aut si in re ipsa di-
scrimen est, quos gradus vnus minutatim posuit,
alius generaliter comprehendit: Nunc ergo recen-
seamus, quibus modis Patres humilitatis gradus
distinguant, vt ab eis humilitatis semitas addisca-
mus, quòsque gradus, quàsue actiones humilitatis
nos ex illis collegerimus, vt eas, si non conuenien-
tius, at accommodatius ad nostram exiguitatem, &
ad incipientium captum pertractemus. Hi nam-
que, quo doctrina specialius & minutius exponi-
tur, eo tam facilius capiunt, & suauius in opus pro-
ducunt.

Prosper Aquitanus duos gradus humilitatis ex-
posuit; alterum, quo proximis tamquam meliori-
bus bona pendimus: alterum, quo mala illata æ-
quanimitèr sustinemus. Sed præstat hos gradus
eiusdem sancti Doctores verbis audire. Prima, in-
quit, humilitatis ratio in communis vitæ verlatur
officiis, quibus & diuina elementia conciliatur, &
societas humana connectitur. Multum enim ad
roborandum dilectionem valet, cum secundum
doctrinam Apostolicam [in uicem se homines ho-
nore præueniunt.] Et alteri alterum superiorem
existimantes, amant seruire subiecti, & nesciunt tu-
mere prælati; cum & pauper diuitem non sibi du-
bitat anteferre, & diues pauperem sibi gaudet æ-
quare: cum & sublimes non superbiunt de clarita-
te profapie, & pauperes non extolluntur de com-
muniõne nature: cum denique non plus tribuitur
magnis opibus, quam bonis moribus, nec maior
ducitur phalerata iniquorum potentia, quam re-
ctorum inhonora iustitia. Ab hoc æquo & modesto
iure concordia, in quo nullum est de gradu supe-
riore certamen, nec fœlicitas aut in flat propria, aut
vrit aliena, pulchrè & mirabiliter à plerisque profi-
ciscitur ad illam humilitatis fortitudinem, quæ & se
extra omnem constituit dignitatem, & maualt apta
esse iniuriis accipiendis, quam idonea repellendis,
vt impleatur quod ait Dominus: Qui vult te-
cum iudicio contendere, & tunicam tuam tollere,
dimitte ei & pallium. Et quicumque te angariauerit
mille passus, vade cum illo, & alia duo.] Illud
quoque Apostolus docet, dicens: Quare non magis
iniuriam accipitis? Quare non magis fraudem
patimini? Tales enim multum ad imitationem ip-
sius Domini nostri, & Saluatoris accedunt; qui cum
diues esset, pauper factus est, & cum malediceret-
ur, non maledicebat, & percutienti se non commi-
nabatur.]

Diadochus Episcopus sanctissimus duos alios gra-
dus humilitatis ponit; alterum, quem generat vis ali-
cuius aduersitatis illata: alterum, quem procreat
abundantia lucis & deuotionis immissa. Volumus
autem eius verba, quæ magnam etiam habent eru-
ditionem, exscribere. Res est difficilis, inquit, ad
comparandum, humilitas: quo enim maior est,
eo est vltus eius laboriosior: duobus verò modis ab
iis comparatur, qui sunt cognitionis sanctæ partici-
pantes; cum enim in studio pietatis certat, in me-

Prosper
epist. ad
Demetr.

Rom. 12.
10.

Matth. 5.
40. 41.

1. Cor. 6.
7.
1. Petri 2.
23.

1. Cor. 8.
9.

Diado. de
persec. 95

A dio spiritualis experientia est, tunc aut propter im-
becillitatem corporis, aut propter eos, qui virtuti
studiosis summe maleuoli sunt, aut propter prauas
cogitationes modestius ac summis quodammo-
do de se sentit. Cum verò mens à sancta gratia in
multo sensu & in plenitudine illustratur, tunc anima
veluti naturalem habet humilitatem: facta enim
plenior, & quasi pinguior, per diuinam gratiam,
non potest amplius tumore cupiditatis gloriæ effe-
ri, quamuis perpetuò mandata Dei perficiat, quin
potius inferiorem se omnibus ducit, propter sum-
missionis suæ, & diuinæ modestiæ communionem:
est autem illa quidem humilitas vt plurimum in do-
lore, & mœstitia; hæc verò in lætitia. cum pudore
quodam prudentissimo. Quocirca illa quidem iis,
qui in medio certamine sunt, aduenit: hæc verò iis
mittitur, qui perfectioni appropinquant, ob hæc
causam illi quidem sepe numero secundæ res hu-
ius vitæ exprobrant; altera verò tamen si quis omnia
regna mundi ei offerat, neque stupet, neque admi-
ratur, neque profus vehementia iacula peccati sen-
tit. Tota namque spiritualis facta, honores & glorias
ad corpus pertinentes nescit. Opus igitur omnino
est, vt qui studium certandi suscipit, cum per illam
transierit, ad hæc veniat; nisi enim gratia doloribus
ad erudendum illatis, non cogendo, sed periclitati-
one probando nostram liberam voluntatem per
illam priorem præmolliat, nunquam nobiscum
amplitudinem huius communicabit.

C Strabus Fuldenis in glossa tres ponit gradus
per comparisonem ad maiores, æquales, & mino-
res, in hunc modum: Præterea perfecta hu-
militas tres habet gradus. Primus est, subdere
se maiori, & se non præferre æquali, qui est suf-
ficiens. Secundus est, subdere se æquali, nec
præferre se minori, & hic dicitur abundans. Ter-
tius gradus est, subesse minori, in quo est omnis ius-
titia.

Bona uentura egregius Ecclesie Doctor, eun-
dem numerum graduum humilitatis tenens, & mino-
res, in hunc modum: Præterea perfecta hu-
militas tres habet gradus. Primus est, subdere
se maiori, & se non præferre æquali, qui est suf-
ficiens. Secundus est, subdere se æquali, nec
præferre se minori, & hic dicitur abundans. Ter-
tius gradus est, subesse minori, in quo est omnis ius-
titia.

D Bonauentura egregius Ecclesie Doctor, eun-
dem numerum graduum humilitatis tenens, & mino-
res, in hunc modum: Præterea perfecta hu-
militas tres habet gradus. Primus est, subdere
se maiori, & se non præferre æquali, qui est suf-
ficiens. Secundus est, subdere se æquali, nec
præferre se minori, & hic dicitur abundans. Ter-
tius gradus est, subesse minori, in quo est omnis ius-
titia.

E Bonauentura egregius Ecclesie Doctor, eun-
dem numerum graduum humilitatis tenens, & mino-
res, in hunc modum: Præterea perfecta hu-
militas tres habet gradus. Primus est, subdere
se maiori, & se non præferre æquali, qui est suf-
ficiens. Secundus est, subdere se æquali, nec
præferre se minori, & hic dicitur abundans. Ter-
tius gradus est, subesse minori, in quo est omnis ius-
titia.

Strab. in
gloss.
Matth. 3.

Bonau. 6.
proef. Re
lig. 6. 22.

Mal. 4. 3.

tum,

De B. 42
Tom. 11

tum, sed sunt in se humiliores. Sic ille multis omiſſis.

Laurentius Iuſtinianus numerum graduum humilitatis auget: ſex enim conſtituit. Primus eſt, ſi homo ſe peccatorem & contemptu dignum agnoſcat. Secundus, ſi affectu vilia de ſe ſentiat. Tertius, ſi ſua peccata, prout oportet, detegat. Quartus, ſi mala, quæ de ſe dicit, credi appetat. Quintus, ſi deſpici, & iniuria affici velit. Sextus, ſi opprobria eſuriant, & conuitia atque iniurias ſitiant, & in perſecutionibus glorietur, iuxta illud: Abiit mihi gloriari, niſi in cruce Domini noſtri Ieſu Chriſti.]

Anſelmus ſeptem gradus humilitatis latè profequitur, quos ita ſummatim colligimus. Primus eſt, Cognitio ſui; vt ſcilicet vnusquisque ſe aliis inferiorem exiſtinet. Secundus, eſt dolor; vt quis nimirum de ſuis peccatis doleat, & erubeſcat. Tertius, eſt conſeſſio, qua peccator delicta, de quibus dolet, ſincere conſiteri ſtudet. Quartus, eſt perſuaſio; vt nempe qui conſitetur ea, quæ per conſeſſionem publicat, iis, quibus annuntiat; non ficta ſed vera eſſe perſuadeat. Quintus, eſt conſeſſio, vt qualis quilque eſt & dolet ſe eſſe, & conſitetur, & ſuadet, talem ſe velit ab aliis haberi, & iudicari. Sextus eſt, ſuſtinentia, vt cum alicui iniuria fit, eam æquanimitè ſuſcipiat. Septimus, eſt amor; quando nempe humilis non tantum iniurias patienter ſuſtinet, ſed iniuria afficientem, verè & ex corde diligit. Hic profeſſo ad culmen humilitatis aſcendit, & veniam ſuorum errorum promeretur, quia Deo non iam timore tantum, ſed amore ſe ſubiicit.

Sanctus Patriarcha Benedictus humilitatis gradus vſque ad duodecim prorahit, quos Trichemius, vir apprime eruditus, quem vix tandem in his extremis regionibus poſiti ad manus habuimus, his carminibus comprehendit.

Iuſtorum graduum primus timet omnipotentem.
Illecebris carnis ſubmittit: fræna ſecundus.
Tertius Abbatii ſupponit ſe reuerenter.
Conuitijs ſpretis, quartus patienter obedit.
Abbati reſerat quintus penetrat alia cordis.
Viliis, & indignis conſtat, ſe iudice, ſextus.
Cunctis ſe credit fore ſeptimus inferiorem.
Scit nihil octauus, niſi quod fert regula cella.
Non loquitur nonus, dum non interrogat alter.
Proſcribit riſum decimus, damnatque cacinnum.
Vndecimus loquitur rationis pauca verba.
Speſſet humum ſemper duod. nus verice flexo.
Cardinalis Ioannes de Turre Cremata tribus verſibus breuius concludit, qui ſic ſe habent:
Qui timet, & nil vult, parens, patiensque ſatetur;
Contemnit, preſert alios, nil ſingulus audet.
Abſque loqui, riſuque grauis, ſtat pronus vbique.

Hos eodem humilitatis gradus Bernardus digna Benedicti proles explicans, totidem gradus ſuperbiæ luculenter tractat. Et Thomas Aquinas ſufficienciæ eorum ſubtilem rationem ponit. Eoſque nos in poſtrema huius tractationis parte ex profeſſo declarabimus.

Nos ſuprà duodecim actiones humilitatis hinc inde collegimus, quas nunc huius præſtantiffimæ virtutis gradus appellare decreuimus. Nec immeritò, quoniam virtutis cuiusque gradus (prout hic loquimur) ex proprijs eius actionibus deſumendi ſunt, quarum vna aliam præſupponat, & aliqua difficultate aut perfeſſione excedat. Id autem in his actionibus humilitatis facile reperiemus. Licet enim aliqua illarum ad conuerſationem externam pertinere videantur; tamen vt ex affectu interiori procedunt, quo ſe iuſtus deſpicit, & vilipendit, non nihil

A perfectionis & pulchritudinis præcedentibus actionibus addunt, atque adeo, non incommodè noſtrum graduum humilitatis ſibi vendicarunt. Omiſſa ergo prima actione iam expoſita, quæ ad humilitatem cognitionis attinet, & alia quali in duas diuiſa, duodecim gradus humilitatis facimus, & ſunt, qui ſequuntur. Primus gradus humilitatis eſt, ſeipſum deſpicere, vilè que reputare. Secundus. In rebus tum magnis, tum minimis de ſeipſo ſuiſque vitibus penitus diſſidere. Tertius. Se reputare receptis donis indignum, & ad noua accipienda ineptum.

Quartus. Iudicare ſeipſum omnibus minorem, atque vilioſiorem. Quintus. Nolle ab alijs magni æſtimari, honorari, vel laudari: & omnem laudem, ac honorem in Deum reicere. Sextus. Deſiderare ab alijs contemni, & vilis haberi. Septimus. Dolor affici, ſi magni fiat, laudetur, & honoretur ab aliquo.

B Octauus. Propriam vilitatem ac defectus libèter detegere. Nonus. Subiicere ſe Deo, tamquam ſeruus domino, vel ſicut lutum figulo. Decimus. Subiicere ſe hominibus propter Deum, ſuperioribus, æqualibus, & minoribus. Vndecimus. In externis functionibus libenter abiectiora complecti. Duodecimus. Seipſum in cõſpectu Dei, & hominum, vt canem mortuum, & ſcætentem aſpicere. Hæc eſt ſapientia humilitatis, quam mundus non nouit, quam vt ſtultitiam irridet, cuius amatores deteſtatur; eam tamen Deus probat, Angeli venerantur, & omnes veri ſapientes ſuſpiciunt. O ſapientia vera à Chriſto Saluatore hominum prædicata, quam pauci te cognoscunt, quam pauciores te diligunt, & quam pauciſſimi etiã in his, qui ſe ſpirituales iactant, te aſſequuntur. Hanc nos ſapientiam ſapientibus huius ſæculi abſconditam explicemus, & quam vera ſit, quam iuſta, & quam digna magnarum mentium, vt datum nobis fuerit, aperiamus. Sed ne memoria excidant hi ſpirituales aphoriſmi animæ ſupra quam credi poteſt, ſalutares, libet ante latam eorum expoſitionem his noſtris ſcriptis nonnulla carmina inferere, quibus vritus ex noſtris adoleſcentibus illos expoſuit:

Montis opes Humilis, quicumque requirere certat,
His poterit gradibus carpere tutus iter. 1.
Efficit vt verè ſe putet vndique vilem,
Primus: & abiectum ſe reputare docet. 2.
Rebus in exiguis, magnisque, ſecundus, adumbrat.
Vt ſibi diſſidat, roboribusque ſuis. 3.
Tertius indignum donis monet eſſe receptis,
Ad nouaque apoſtolum ſuſcipienda minus. 4.
Quilibet in quarto minor omnibus optet haberi:
Omnibus ex animo vilior eſſe velit. 5.
Quintus honorari renuit: tibi munera laudum
Cum capis, in magnum ſunt referenda Deum. 6.
Firma gradu properas veſtigia ponere ſexto?
Contemni cupies, ſub pedibusque teri. 7.
Laudibus aſſeruiſſi? Patiere doloribus inſer
Septimus: & quoties te quis honore beat. 8.
Eredat octauus culpas reſerare libenter,
Et data naturæ vilia dona ſua. 9.
Subditur vt que lutum figulo, ſeu ſubditur vnus
Seruus hero: Domino ſic ſubigendus eris. 10.
Preſulu imperio, decimus, reliquisque ſubactum
Se, Dominum propter, ſemper ad eſſe monet. 11.
Diſcis in vndecimo officiis, quibus vteris extrâ,
Sumere qua reliquis inferiora putas. 12.
Biſſenus conſpectu hominum, pariterque Tonantis,
Færentem veluti, ſe docet eſſe, canem.
Iam igitur quid de his gradibus meditati ſimus, ordinem ipſorum tenentes, oportet exponamus.

Iuſtin. li. de humilit. 7.

Gal. 1.4. Anſ. li. de ſmit. à c. 100. vſque ad 108.

Bened. in reg. c. 7.

Trich. ad reg. ad c. 7.

Ber. li. de gradibus humil. D. Thom. 2. 2. q. 161. art. 6.

Libr. 3. p. 2. c. 9. §. 10.